

ЧАБАН М.П.¹,

ШЕВЦОВА З.І.²,

ГАПОНОВ В.В.³

¹Редакція обласної газети «Зоря», м. Дніпро, Україна

²ДУ «Інститут гастроентерології НАМН України», м. Дніпро, Україна

³ДЗ «Дніпропетровська медична академія МОЗ України», м. Дніпро, Україна

СТОРІНКИ ІСТОРІЇ НАДАННЯ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ НА КАТЕРИНОСЛАВЩИНІ — ДНІПРОПЕТРОВЩИНІ

Резюме. Стаття присвячена благодійній діяльності княгині Наталії Черкаської (уродженої Катеринич) наприкінці XIX століття на Катеринославщині — Дніпропетровщині. Н.І. Черкаська відкрила лікарню й школу в селі Личковому. Вона була попечителькою Перещепинського приймального покою, почесною наглядкою Катеринославського єпархіального жіночого училища. Надані відомості про перебування представників роду видатного вченого І.І. Мечникова на Катеринославщині.

Ключові слова: земська медицина, Мечников, Черкаська, Личкове, Перещепине, Катеринославщина — Дніпропетровщина.

*До 100-річчя від дня смерті видатного вченого
І.І. Мечникова*

Сучасна медицина ґрунтується як на наукових дослідженнях і відкриттях видатних учених, так і на копіткій роботі звичайних медичних працівників протягом багатьох поколінь. Мета наукового історично-краєзнавчого дослідження — вивчення витоків розвитку медичної допомоги на Катеринославщині — Дніпропетровщині, встановлення маловідомих фактів про перебування представників роду видатного вченого І.І. Мечникова на Катеринославщині.

Розвиток та удосконалення надання медичної допомоги були би недостатньо ефективними без підтримки так званих попечителів. Однією з благодійниць у Новомосковському повіті Катеринославської губернії наприкінці XIX століття була княгиня Наталія Іванівна Черкаська (уроджена Катеринич). Її щедрість пам'ятають і сьогодні в селі Личковому Магдалинівського району та місті Перещепині Новомосковського району Дніпропетровської області.

Благодійниця княгиня Наталія Черкаська

Наталія Катеринич народилась у 1858 році. Її дід, Андрій Семенович Катеринич (1775 р.н.), був родом із Козельців, що на Чернігівщині. Батько Наталії, Іван Андрійович Катеринич, народився 26 жовтня 1819 року на хуторі Петрівка Козелецького повіту Чернігівської губернії. З часом він став штабс-ротмістром, багатим катеринославським поміщиком, який перед реформою 1861 року володів у селі Личковому 620 кріпаками. У 1846 році Тарас Шевченко створив акварель-

Адреса для листування з авторами:

Шевцова Зоя Іванівна

ДУ «Інститут гастроентерології НАМН України»,

пр. Слобожанський, 96, м. Дніпро, 49074, Україна

E-mail: v_gaponov@ukr.net

© Чабан М.П., Шевцова З.І., Гапонів В.В., 2016

© «Гастроентерологія», 2016

© Заславський О.Ю., 2016

**Портрет Марії Катеринич.
Малюнок Тараса Шевченка. 1846 рік**

ні портрети Катериничів: Марії Федорівни (Наталиної бабусі) та Івана Андрійовича (батька).

Мати Наталії — Клеопатра Федорівна Лихачова — була донькою Федора Дмитровича Лихачова (офіцера артилерії) та Маври Яківни Батуринської (дочки таємного радника). Дітей у Лихачових було багато. Одна з їхніх дочок Клеопатра стала дружиною Івана Катеринича. Клеопатра успадкувала разом із братом Олексієм Лихачовим (генерал-майором свити його величності) частину села Сиваш Зміївського повіту Харківської губернії (2012 року село Сиваш було приєднано до міста Первомайська). Вона рано овдовіла, померла 16 вересня 1885 року від раку печінки, похована в рідному для неї Сиваші [1].

У юні роки Наталія Катеринич одружилася з князем, нащадком кабардинських князів Михайлом Михайловичем Черкаським (1848 р.н.). У 1862 році він закінчив Миколаївське училище гвардійських юнкерів, у 1867-му був підвищений до поручика, у 1870-му — до штабс-ротмістра, дослужився до підполковника (1876). Князь Черкаський був нагороджений орденом Св. Станіслава 3-го ступеня, пруським орденом Корони 3-го ступеня. А ще він був управителем у графині Платової (дочки отамана Війська Донського графа Матвія Івановича Платова). У шлюбі з Наталією Катеринич дітей не було. Князь Черкаський помер рано — на 33-му році життя, 8 квітня 1881 року. Його дружина у 23 роки стала вдовою й почала самостійно вести велике господарство.

У Новомосковському повіті Катеринославської губернії в 1887 році княгиня Черкаська мала 5677 десятин землі (це можна порівняти з територією двох колгоспів — адже десятини були більші за гектари). Її еконо-

мія була однією з найкращих у повіті, про що свідчать такі відомості. У 1893 році в Личківській економії на 15 десятинах здійснили посіви соняшнику, який у ті часи тільки починали культивувати. На цегельному заводі княгині Черкаської в 1884 році випалювали до 54 556 штук цегли на суму 545 карбованців (одна цеглина тоді коштувала копійку). Спочатку на заводі працювало троє робітників, у 1887 році — стало вісім. Значну шкоду посівам зернових завдавали гризуни ховрахи. У Новомосковському повіті протягом 1886 року їх було винищено близько 1 мільйона 600 тисяч. Свою лепту в цю справу внесла теж економія Черкаської (на землях при селі Личковому були винищені 6262 ховрахи, при хуторі Трудолюбівському — 3105).

За матеріалами Державного архіву Дніпропетровської області, княгиня Наталя Черкаська охоче хрестила дітей селян, священика, диякона, псаломника, а ще була хрещеною матір'ю («восприемницею») у тих випадках, коли дорослі католики переходили у православ'я [2]. Відвідували Личкове й почесні гості. Так, 6 жовтня 1890 року приїхав відставний гвардії поручик Михайло Володимирович Родзянко з дружиною Ганною Миколаївною хрестити свого сина Георгія. Хрещеними батьками Георгія стали запасу гвардії ротмістр Сергій Ілліч Муханов і фрейліна її імператорської величності княгиня Олександра Миколаївна Голіцина (тітка новонародженого). Таїнство хрещення здійснювали священик Єпіфаній Миропольський з дияконом Іваном Стефановським [3]. Доля охрещеного в личківській церкві Георгія Родзянка виявилася трагічною: його розстріляли більшовики у громадянську війну в Києві як сина ворога народу. Одному з авторів

**Портрет Івана Катеринича.
Малюнок Тараса Шевченка. 1846 рік**

Княгиня Черкаська (Катеринич) у молодому віці (у центрі) у колі друзів. Катеринослав. Фото Ничипора Іванова, 1845 рік (з колекції Нурії Бусигіної)

Місто Перещепине. Свято-Преображенський храм. 2016 рік

Перещепинська амбулаторія загальної практики — сімейного лікаря. 2016 рік

статті, Миколі Чабану, довелося побувати на могилі його дружини з роду Яшвіль на Ольшанському цвинтарі в Празі.

Щедрими дарами княгині Черкаської користувалась і школа в селі Личковому [4]. У 1887 році в ній навчалося 65 хлопчиків і 15 дівчаток (до випуску дійшли тільки 9 учнів). З благодійною метою Наталія Іванівна влаштовувала духовні концерти й письмово сповіщала про це земство. Із земських звітів: «Отримано при листі княгині Наталії Іванівни Черкаської виручені нею від продажу квитків під час духовного концерту в с. Личковому і пожертвування нею на посилення Перещепинського приймального покою».

Перещепинський приймальний pokій

1888 року княгиня Наталія Черкаська стала попечителькою (кураторкою, опікункою) Перещепинського приймального покою. Вона забезпечувала приймальний pokій білизною та іншими лікарняними й аптечними речами. Треба зазначити, що княгиня робила пожертвування на користь цього медичного закладу ще до того, як стала офіційною його попечителькою. Так, сприяючи матеріальному добробуту приймаль-

ного пункту в 1886–1887 роках, вона передала цинкову ванну, близько одного пуда свинячого жиру та 130 карбованців, зібраних під час організованого нею благодійного концерту в Личковому. У липні 1887 року Н.І. Черкаська запросила фельдшера для надання медичних послуг жителям села Личкового (за власні кошти). Відтак ця гідна поваги жінка заслужила глибокої вдячності з боку Новомосковського земства. Фельдшер у Личковому перебував на службі у княгині Черкаської й від неї, а не від земства, як в інших місцях, отримував платню.

Кількість хворих, які користувалися Перещепинським прийомним покоем у 1888 році, сягала 49 у стаціонарі й 3312 серед амбулаторних пацієнтів. Невдовзі стаціонарних стало 41 хворий, амбулаторно прийнято 4023 (12 тисяч відвідувань). Ось число пацієнтів, які зверталися по медичну допомогу до приймального покою протягом 1893 року: стаціонарних — 39, амбулаторних — 5013 (усього 5052).

Місцевий медичний заклад, розташований на краю села над річкою Орільлю, знаходився в будинку, найнятому за земські кошти. Приміщення являло собою глиняний будинок, який складався з комори та п'яти

**Місто Перещепине.
Колишня земська школа. 2016 рік**

кімнат: у трьох — палати, в одній — аптека, у сусідній — пацієнти, які приходили по допомогу. У приймальному покої було розміщено сім ліжок. Особистий персонал складався з лікаря, завідуючого покоєм і 2-ю лікувальною дільницею, фельдшера (земського), двох приватних безоплатних фельдшерських учениць і служителя.

Приймальний pokій утримувався коштом земства (щороку виділялося 400 карбованців), а ще забезпечувався перев'язувальними матеріалами та білизною попечителькою покою — землевласницею княгинею Н.І. Черкаською, хоча в селі Личковому за її рахунок діяла лікарня, яка також потребувала значних витрат.

Лікарня в селі Личковому

Лікарня була відкрита в жовтні 1890 року завдяки зусиллям княгині Н.І. Черкаської. Медичний заклад був розрахований на два десятки ліжок. Нова споруда стояла окремо від будівель на площі, поблизу лиману річки Орелі, кроків за сто від найближчих селянських хат. Будинок, спеціально призначений для лікарні, був дерев'яний, обкладений цеглою, критий залізом. Мав чотири кімнати для хворих, кімнату для аптеки і прийому хворих, два коридори, ванну та кімнату чергового. За величиною, а також за співвідношенням світла та обігрівання з обсягом приміщень ці кімнати вважалися цілком задовільними. У коридорі біля зовнішньої стіни знаходилися ватерклозети. Воду для лікарні доставляли зі спеціального колодязя за допомогою насо-

са, розподіляли по всій будівлі через свинцеві труби (колись їх вважали досягненням цивілізації, тепер ми розуміємо, що вони були шкідливі) та залежно від непридатності виводили через особливий канал у цементовану й закриту вигрібну яму. Штучна вентиляція обмежувалася грубними вентиляторами Мунде й віконними кватирками. Штучне освітлення приміщень проводилося газовими лампами, опалення — рослинним паливом (мабуть, екологічно найбезпечнішим).

Освітлення, опалення та ремонт лікарні, а також повне утримання хворих та їхнє лікування здійснювалося на кошти економії княгині Черкаської. При лікарні знаходився постійний фельдшер, два фельдшерських учні та служитель, які були на утриманні тієї ж економії. Діяльність цих осіб контролював земський дільничний лікар 2-ї ділянки Лев Олександрович Січкарьов, який перебував у Перещепині та завідував лікарнею у Личковому згідно із загальноприйнятим порядком. Січкарьов розпочав свою медичну практику в 1884 році (у віці 26 років). У Новомосковському земстві він служив з 15 червня 1885-го.

Медична допомога в лікарні, яка представляла насамперед інтереси економії пані Черкаської, передусім надавалася робітникам економії, потім — усім, хто жив у селі Личковому. Обслуговували як амбулаторно, так і на ліжках. Хворих Личківської волості, але з інших сіл здебільшого приймали амбулаторно, з безкоштовною видачею ліків, а на ліжка приймали лише тих, які за рекомендацією лікаря потребували виключно стаціонарного лікування. Хворі з інших волостей (не Личківської) діставали безкоштовні поради, без видачі ліків і на ліжка не приймалися. У 1891 році кількість стаціонарних хворих становила 92.

Того ж року після обрання попечителів земських лікарень і приймальних покоїв (опікунів підшукувало Новомосковське земство) повітовій управі доручили висловити письмову подяку від земства попечительці Перещепинського приймального покою княгині Н.І. Черкаській. Про цю постанову земського зібрання княгиню повідомили 20 лютого. Таким чином було підкреслено її заслуги.

**Село Личкове. Залізнична станція Бузівка.
2016 рік**

**Личківська амбулаторія загальної практики —
сімейного лікаря. 2016 рік**

Допомога Катеринославському єпархіальному жіночому училищу

22 жовтня 1892 року почесна наставниця Катеринославського єпархіального жіночого училища з господарської частини дружина предводителя дворянства Ольга Олександрівна Струкова за її проханням була звільнена з цієї посади. Протягом півтора року посада почесної наставниці в училищі була вакантна. 21 червня 1894 року радою училища обрана і 22 червня «його Преосвященством єпископом Володимиром затверджена на цю посаду її Сіятельство княгиня Наталія Іванівна Черкаська» [5].

Одна з останніх добрих справ княгині стосувалася Катеринослава (сучасне місто Дніпро). Відчуваючи близьку зустріч із вічністю, Наталія Іванівна Черкаська («блюстительниця», дозорниця, доглядачка) з господарської частини Катеринославського єпархіального жіночого училища передала триста карбованців на його лікувальні потреби (для порівняння: остання сума, надана училищу її попередницею Ольгою Струковою, становила 100 карбованців). У цьому закладі здобували освіту доньки священиків. За рахунок пожертвованої суми буквально за кільканадцять днів до її смерті, в січні 1895-го при училищі було засновано постійну лікувальну консультацію з трьох лікарів із щорічною платнею (півсотні карбованців кожному) [6].

Панські економії Катеринославської губернії з заможним населенням становили небезпеку щодо загрози захворіти на тиф. Ось що відомо зі звіту повітової

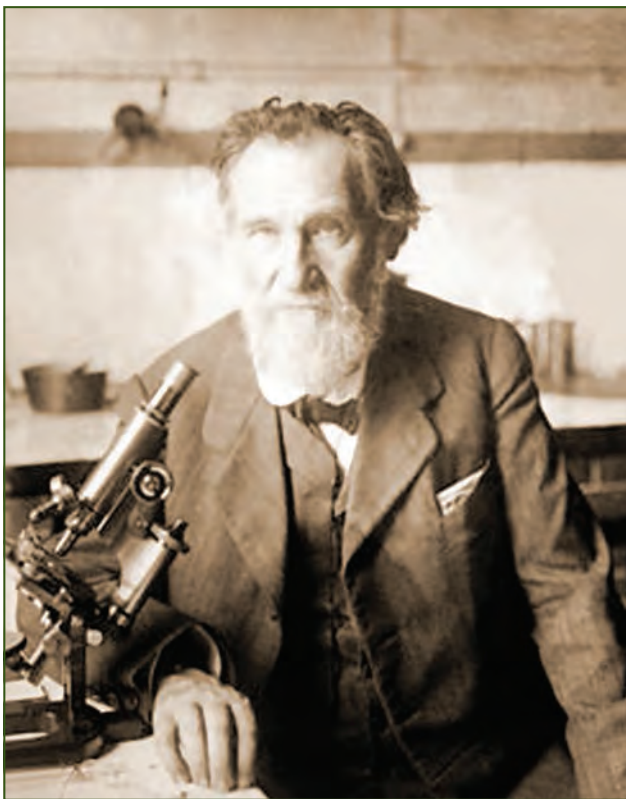
земської управи: «В селениях приднепровских почти круглый год не переводится тиф в разных формах, который заносится массою рабочих, прибывающих сюда на плотях по Днепру из северных губерний. Эпидемические болезни также не оставляют этот участок своим посещением» [7]. Ця інфекційна хвороба відіграла фатальну роль у долі самої княгині Н.І. Черкаської. Вона померла від тифу 3 лютого 1895 року в Катеринославі (пережила чоловіка на 14 років). Сповідував і причащав її священник кафедрального собору Іоанн Домовський. Через тиждень, 10 лютого, її тіло поховали в селі Личковому в церковній огорожі місцевої Покровської церкви [8]. Їй було лише 37 років.

Після смерті княгині Личківською економією володіли її спадкоємці. А попечителькою Перещепинського прийомного покою стала інша аристократка — Ганна Миколаївна Родзянко (уроджена Голіцина), дружина майбутньої голови Державної Думи Росії Михайла Володимировича Родзянка.

Мечникови в Личковому

З Личковим пов'язана також доля представників відомого роду Мечникових. У чоловіка Наталії Черкаської, полковника князя Михайла Михайловича, були сестри — княжни Анастасія, Ольга, Юлія. Найстарша Анастасія (1836–1903) вийшла заміж за Івана Ілліча Мечникова — старшого брата видатного вченого Іллі Ілліча Мечникова. У них народився син Ілля. Іван Ілліч Мечников (1836–1881) служив прокурором Тульського окружного суду, головою Київської судової палати, дослужився до чину дійсного статського радника. Мешкаючи в Тулі, він багато років товаришував зі Львом Миколайовичем Толстим, який талановито описав останні дні життя і страждання свого друга в повісті «Смерть Івана Ілліча» (1886). Іван Мечников помер у тому ж 1881 році, що й князь Михайло Черкаський. Анастасія Мечникова із сином Іллею мешкала в селі Панасівка Куп'янського повіту Харківської губернії.

Чоловіком Ольги Черкаської (середньої сестри князя Михайла) був статський радник Микола Литарев [9]. Вони виховали доньок Варвару та Ольгу. З ними й родичалася наша землячка. Таким чином, у вченого Іллі Мечникова і княгині Наталії Черкаської були спільними племінники — Ілля, Варвара й Ольга. Вони полюбили гостювати у своєї привітної тітки-вдови на Приоріллі. Про те, що її племінники неодноразово мешкали в селі Личковому, свідчать записи в метричній книзі місцевої Покровської церкви. Так, 25 вересня 1883 року хрестили хлопчиків-близнюків — Сергія та Івана із села Котівки (батько Григорій Сова, мати Феодосія). Хрещеними батьками («восприемниками») стали: «дійсного статського радника син Ілля Іванович Мечников і дочка статського радника Варвара Миколаївна Литарева, селянин містечка Котівки Павло Федорович Лубенцов та дочка статського радника Ольга Миколаївна Литарева». Таїнство хрещення немовлят здійснював священник Стефан Васильєв.

Учений-мікробіолог Ілля Мечников

Місто Дніпро. Обласна клінічна лікарня імені І.І. Мечникова (колишня губерньська земська). 2015 рік

Як відомо, Ілля Ілліч Мечников залишив Росію в 1887 році після запрошення відомого вченого Луї Пастера працювати у створеному ним інституті в Парижі. Останні сорок років свого життя Ілля Мечников прожив у Франції, на батьківщині бував наїздами. У 1911 році він очолив експедицію Інституту Пастера під час епідемії чуми в Росії, намагався розробити засоби захисту від чуми та туберкульозу.

Із листів Іллі Мечникова до дружини Ольги (уродженої Білокопитової) відомо, що вчений цікавився долею членів своєї родини, зокрема племінниками, допомагав їм матеріально. 23 серпня 1888 року Ілля Ілліч Мечников писав дружині: «На пристани мене встретил Ильюша (он узнал о моем приезде из газет), проводил в гостиницу и провел со мной время, пока я переодевался... Я надеюсь выехать послезавтра, в четверг, со мною едет до Знаменки Ильюша, который направляется к своей матери в Екатеринославскую губернию» [10]. Без сумніву, Ілля Мечников їхав до Личкового.

Учений близько до серця сприйняв смерть племінника Іллі, який помер раптово під час епілептичного нападу (у 32 роки). «Шкода бідного юнака, котрий так рано скінчив своє існування», — писав Ілля Ілліч дружині (лист від 16 вересня 1901 року) [11].

Сьогодення

Родинна садиба Мечникових — село Панасівка Дворічанського району Харківської області — нині має назву Мечникове. Воно включено в «Золоте кільце» України. Між двома річками Осколом і Сіверським Дінцем розляглися мальовничі краєвиди. А ще там бувають аномальні явища (зокрема, кільцеві веселки тощо). Атмосфера краю сприятлива для медитацій, пошуку гармонії в собі та навколишньому середовищі. До нашого часу збереглися залишки родинної садиби Мечникових: два ставки, будиночок для челяді, унікальної кладки великий льох. Є припущення, що саме в цьому льосі юний Ілля робив свої дослідження зі сквашування молока, результатом стали нові кисломолочні продукти.

Пам'ять про видатного вченого-мікробіолога, нобелівського лауреата, почесного доктора Кембріджського університету, члена Петербурзької та Французької академій медицини, Шведського медичного товариства Іллю Ілліча Мечникова свято зберігають на Дніпропетровщині. Так, у 1945-му до 100-річчя від дня народження вченого обласній клінічній лікарні (колишній губерньській земській) присвоєно його ім'я. На території лікарні встановлено пам'ятник ученому. Студенти-медики вивчають творчі здобутки дослідника. Колишня вулиця Тиха в центрі міста нині має назву Мечникова. Нашого видатного земляка не стало 2 (15) липня 1916 року. У бібліотеці Пастерівського інституту в Парижі ось уже сто років зберігається мармурова скринька, усередині якої прах дослідника. У 2016-му минуло 100-річчя від дня смерті нашого земляка, який своїми відкриттями прославив Батьківщину, рід Мечникових, витоки якого сягають XVII сторіччя.

Місто Перещепине і село Личкове нині мало нагадують давніші часи. Споруди, збудовані Наталією Черкаською, на жаль, не збереглися. У Перещепині є кілька будівель земського походження (професійний ліцей, млин, крамниця, школа). Збудовано Спасо-Преображенський храм. Функціонує Перещепинська амбулаторія загальної практики — сімейного лікаря. У колишній лікарні діє пункт швидкої медичної допомоги й місцева бібліотека.

Місто Дніпро. Пам'ятник І.І. Мечникову на території обласної лікарні. 2015 рік

Село Личкове. Тут колись була церква. 2016 рік

У Личковому функціонують два елеватори. На території села проходить залізнична колія Новомосковськ — Костянтиноград. Гарно виглядає будівля вокзалу (відкрита в 1927 році) з назвою сусіднього села Бузівка. Нинішня простора школа, збудована в 1972 році, вважається другою за чисельністю в районі. При історичному кабінеті існує куток місцевих раритетів (представлені речі хатнього вжитку, зразки народного одягу тощо). На місці лікарні зараз Личківська амбулаторія загальної практики — сімейної медицини. У 1924–1957 роках тут працювала заслужений лікар України Фіна Мойсейвна Мисик. Влітку 2016-го в центрі села відкрили меморіал Миколі Шкулипі — беззмінному голові колгоспу-мільйонеру ім. Суворова протягом 27 років (1965–1992), який був

удостоєний звання Героя Соціалістичної Праці, мав 18 урядових нагород, спорудив у селі лікарню, клуб, соцкультпобут. Старожили показали місце, де колись була церква і цвинтар при ній. Тут планують встановити пам'ятний знак і на честь княгині-благодійниці Наталії Іванівни Черкаської.

Твори добро, й тебе згадають люди.

Список літератури

1. Державний архів Дніпропетровської області. — Ф. 193. — Оп. 4. — Спр. 72. — Арк. 61.
2. Державний архів Дніпропетровської області. — Ф. 193. — Оп. 4. — Спр. 71. — Арк. 8.
3. Державний архів Дніпропетровської області. — Ф. 193. — Оп. 4. — Спр. 73. — Арк. 20.
4. Церковные ведомости, 1894. — С. 644.
5. Екатеринославские епархиальные ведомости. — 1895. — № 1. — С. 9.
6. Екатеринославские епархиальные ведомости. — 1896. — № 2. — С. 30.
7. Медико-топографическое описание Новомосковского уезда // Отчет Новомосковской уездной земской управы за 1889. — Новомосковск, 1890. — С. 194.
8. Державний архів Дніпропетровської області. — Ф. 193. — Оп. 4. — Спр. 73. — Арк. 292.
9. Сторіччя військового міністерства. 1802–1902 // Показчик біографічних відомостей. Відділ 5. — СПб., 1909. — С. 329.
10. Мечников И.И. Письма к О.Н. Мечниковой (1876–1899). — М.: Наука, 1978. — С. 101–102.
11. Мечников И.И. Письма к О.Н. Мечниковой (1900–1914). — М.: Наука, 1980. — С. 70.

Отримано 17.08.16 ■

Чабан Н.П.¹, Шевцова З.И.², Гапонов В.В.³

¹Редакция областной газеты «Зоря», г. Днепр, Украина

²ГУ «Институт гастроэнтерологии НАМН Украины», г. Днепр, Украина

³ГУ «Днепропетровская медицинская академия МЗ Украины», г. Днепр, Украина

СТРАНИЦЫ ИСТОРИИ ОКАЗАНИЯ МЕДИЦИНСКОЙ ПОМОЩИ НА ЕКАТЕРИНОСЛАВЩИНЕ — ДНЕПРОПЕТРОВЩИНЕ

Резюме. Статья посвящена благотворительной деятельности княгини Натальи Черкасской (урожденной Катеринич) в конце XIX столетия на Екатеринославщине — Днепропетровщине. Н.И. Черкасская открыла больницу и школу в селе Лычковом. Она была попечительницей Перещепинского приемного покоя, почетной блюстительницей Екатеринославского епархи-

ального училища. Приведены сведения о пребывании представителей семьи известного ученого И.И. Мечникова в селе Лычковом Магдалиновского района Днепропетровской области.

Ключевые слова: земская медицина, Мечников, Черкасская, Лычково, Перещепино, Екатеринославщина — Днепропетровщина.

Chaban M.P.¹, Shevtsova Z.I.², Gaponov V.V.³

¹Editorial staff of the regional newspaper Zoria, Dnipro, Ukraine

²SI «Institute of Gastroenterology of NAMSciences of Ukraine», Dnipro, Ukraine

³SI «Dnipropetrovsk State Medical Academy of MH Ukraine», Dnipro, Ukraine

HISTORICAL PAGES OF RENDERING MEDICAL HELP IN KATERINOSLAWSCHYNA — DNIROPETROVSCHYNA

Summary. The paper is devoted to the charity of Princess Natalya Cherkaska (birth surname Katerynych) in the end of the XIX century in Katerinoslavschyna-Dnipropetrovshyna. N.I. Cherkaska established a hospital and a school in the village of Lychkove. She was a curator of Pereschepine receiving room, honored guardian of Katerinoslav pa-

rochial secondary school for girls. The information about the visits of descendants of a famous scientist I.I. Mechnikov in Lychkove village in Magdalinovskiy district in Dnipropetrovsk region has been provided.

Key words: zemstvo medicine, Mechnikov, Cherkaska, Lychkove, Pereschepine, Katerinoslavschyna-Dnipropetrovshyna.